

Nuri Abaç'ın Resimlerinde Yer Verdiği Bitki İmgesinin ağdaş Türk Sanatına Yansımaları

The Reflections of the Plant Imagery in Nuri Abaç's Paintings on Contemporary Turkish Art

Buket ABAY*

Öz

Bu alışma, Nuri Abaç'ın resim sanatında bitki imgelerinin sembolik anlamlarını ve ağdaş Türk sanatındaki etkilerini incelemektedir. Türk resim tarihinde mimar ve ressam kimliğiyle önemli bir yere sahip olan Abaç, eserlerinde sembolist anlatımların yanı sıra mitolojik öğeleri ve doğa temalarını ustalıklı ilemiştir. Özellikle 1960-70 yılları arasında kahverengi tonların hâkim olduğu Anadolu'nun kırsal yaşantısından sahneleri ve mitolojik öğeleri bir arada işlediği eserler üretmiştir. 70 sonrası dönemde ise Karagöz ve Gemiler gibi geleneksel temalara yönelmiştir. Sanatçının eserlerinde bitki imgeleri, estetik bir değer taşımanın ötesinde, kültürel ve sembolik anlamlar içermektedir. Bitkiler, Türk kültürünün doğayla olan güçlü bağını, yaşamın döngüsünü ve doğanın yenilenme gücünü simgeler. Abaç, geleneksel motifleri ve sembolleri modern bir bağlamda yorumlayarak özgün bir sanatsal ifade biçimi yaratmıştır. Renk paletinde yeşil ve toprak tonlarının yanı sıra sıcak renkleri de kullanmıştır. Bu alışma, Abaç'ın eserlerindeki renk, biçim ve kompozisyon analizlerine yer vererek, sanatçının geleneksel Türk motiflerini ağdaş bir anlayışla nasıl yeniden yorumladığını ve bu eserlerin modern Türk sanatına katkılarını değerlendirmektedir. Abaç'ın eserlerinde figürlerin ve bitkilerin uyumlu birlikteliği, sosyal birliktelik ve kültürel mirasın sanattaki yansımalarını gözler önüne sermektedir. Ayrıca, bu sembolik bitki imgelerinin Abaç'ın sanatında derin anlamları içerdii ve Türk resim sanatının modernleşme sürecindeki rolünü pekiştirdii vurgulamaktadır. Sanatçının, doğal unsurları ve mitolojik öğeleri bir arada kullanarak, Maddi kültürün ağdaş sanat içinde yeniden yorumladii ve bu yolla modernleşme sürecine özgün bir katkı sunduğu sonucuna varılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Nuri Abaç, Bitki İmgesi, Resim Sanatı, ağdaş Türk Resmi, Türk Sanatında Sembolizm.

*YL, İzmir Demokrasi
Üniversitesi,
buketabay05@gmail.com,
ORCID: 0009-0005-
1576-4809

Geliş Tarihi: 20.05.2025
Kabul Tarihi: 01.06.2025
Yayın Tarihi: 30.06.2025

Araştırma Makalesi

Cite as/ Atıf: ABAY, B. ve BEĞİ, H. N. (2025). Nuri Abaç'ın resimlerinde yer verdiği bitki imgesinin ağdaş Türk sanatına yansımaları. *Culture Academy Dergisi*, 5(1), 30-42.

Bu alışma, Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı şartları ve şoşulları altında dağıtılan açık erişimli bir makaledir. (This is an open access paper distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.)

Abstract

This study examines the symbolic meanings of plant imagery in Nuri Aba's paintings and its influences on contemporary Turkish art. Aba, who holds an important place in the history of Turkish painting with his dual identity as an architect and a painter, masterfully incorporated symbolist narratives, mythological elements, and themes of nature into his works. Especially between the years 1960 and 1970, he produced works that combined scenes from rural Anatolian life—dominated by brown tones—with mythological themes. In the post-1970 period, he turned to traditional themes such as Karagöz and Ships. In Aba's works, plant imagery carries not only aesthetic value but also cultural and symbolic meanings. Plants symbolize the strong connection between Turkish culture and nature, the cycle of life, and the regenerative power of nature. By interpreting traditional motifs and symbols within a modern context, Aba created a unique artistic expression. In his color palette, in addition to green and earthy tones, he also used warm colors. This study evaluates how Aba reinterpreted traditional Turkish motifs with a contemporary approach by analyzing the elements of color, form, and composition in his works, and it discusses the contributions of these works to modern Turkish art. The harmonious coexistence of figures and plants in Aba's paintings reveals reflections of social unity and cultural heritage in art. Moreover, it emphasizes that these symbolic plant images carry profound meanings in Aba's artistic language and reinforce their role in the modernization process of Turkish painting. It is concluded that the artist, by bringing together natural elements and mythological themes, reinterpreted material culture within contemporary art and thereby made a unique contribution to the modernization process.

Keywords: Nuri Aba, Plant Image, Art of Painting, Contemporary Turkish Painting, Symbolism in Turkish Art.

Received: 20.05.2025
Accepted: 01.06.2025
Available Online: 30.06.2025

Research Article

Giriş

Sanat, tarihsel süreçte insanoğlunun doğayla kurduğu ilişkiyi farklı biçimlerde yansıtmıştır. Bu ilişkide doğa unsurları, özellikle de bitkiler, zaman zaman gözlemlerle şekillenen estetik öğeler olarak, zaman zaman da kültürel ve sembolik anlamlar taşıyan temalar olarak sanatın merkezinde yer almaktadır.

Sanat tarihine bakıldığında, her dönemde sanatların bitki motiflerini eserlerinde kullandıkları dikkat çekmektedir (Negir, 2018: 1177). Tarih boyunca bitkiler, sadece işlevsel ve estetik görünümleriyle

değil, aynı zamanda taşıdıkları sembolik anlamlarla da kültürel anlatımların bir parçası olmuştur. Kültürümüzde de bu zengin sembolizm geleneğini barındırmaktadır.

Türk resim sanatı, 1930'lu yıllarda D grubu sanatçıların öncülüğünde, çağdaş Türk sanatında geleneksel ve yerel değerlere yönelim başlamıştır (Yücel ve Kayserili, 2022: 48). Çağdaş Türk resim sanatında, gelenekten beslenme ve modern anlatım biçimlerini bir araya getirme çabası dikkat çekicidir. Sanatçılar, kültürel belleği yansıtan bitki motiflerini çağdaş estetik anlayışla yeniden yorumlayarak hem geçmişle bağ kurmuş hem de bireysel kimliklerini ifade etme imkânı bulmuşlardır. Bu süreçte bitki imgeleri, yalnızca görsel bir öge değil, aynı zamanda kültürel sürekliliğin bir aracı olarak sanatın diline dâhil olmuştur (Özmen, 2024). Bu bağlamda özgün anlatımıyla ve sembolist yaklaşımıyla dikkat çeken Nuri Abaç, Türk resim sanatında kendine özgü bir konum edinmiştir (Yücel ve Kayserili, 2022: 48).

Bu çalışmanın amacı, Nuri Abaç'ın resimlerinde bitki imgelerinin nasıl işlendiğini incelemek ve bu imgelerin biçimsel ve simgesel anlamlarını ortaya koymaktır. Çalışmanın önemi, Abaç'ın sanatsal üretiminde bitki motiflerinin, yalnızca görsel bir öge değil, aynı zamanda kültürel belleğin ve bireysel anlatımın taşıyıcısı olarak ele alınmasından kaynaklanmaktadır. Araştırmanın kapsamı, sanatçının özellikle 1960 sonrası dönemine ait, bitki imgelerinin yer aldığı resim dizileriyle sınırlandırılmıştır.

Çalışma, nitel bir araştırma yöntemi çerçevesinde yapılandırılmış ve eser çözümlemelerinde ikonografik ve biçimsel analiz tekniklerinden yararlanılmıştır.

Bu araştırmada, konuyla ilgili yazılı ve dijital kaynaklar taranmış, makale, dergi ve çevrimiçi veriler incelenmiş, görsel ve kavramsal çözümlemeler yoluyla Nuri Abaç'ın resimlerinde bitki imgelerinin işlevi ve anlamı değerlendirilmiştir.

1. Çağdaş Türk Resim Sanatında Bitki İmgesinin İzleri

Çağdaş Türk resim sanatında bitki imgesi, yalnızca doğayı yansıtan bir görsel öge olarak değil, aynı zamanda toplumsal belleği ve kültürel kimliği taşıyan simgesel bir araç olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, sanatçının bitki imgelerini eserlerine dahil ederken kültürel mirasa gönderme yapar ve yerel değerlere dayalı bir anlatı kurar. Toplumlari

oluşturan ve bir arada tutan temel yapı taşlarından olan ortak değerler, kültür kavramı içinde anlam kazanır. Sanatın kültürle olan derin ilişkisini ortaya koymakla birlikte bitki imgelerini yalnızca doğayla değil, aynı zamanda kültürle de bütünleştiğini gösterir. Motiflerin uygulandığı yüzeylerde yalnızca görselliğe değil o topluma ait ortak duygulara ve kimliğe de işaret etmesi, onların kültürel yansıtıcılık özelliğini artırır (Alkaç ve Aydoğan, 2024: 34).

Geleneksel süsleme sanatlarında yer edinmiş bitki imgelerinin kullanımı, çağdaş sanatçılar tarafından yeni biçim ve anlatımlarla yorumlanması bu kültürel sürekliliğin bir göstergesidir. Nuri Abaç'ın eserlerindeki bitki imgelerine yer vermesi gibi yer veren sanatçıların geleneksel kültürel mirasla olan bağlarını koparmadan, çağdaş sanat diliyle bütünleşme arayışlarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu imgeler yalnızca görsel estetik sağlayan öğeler değil aynı zamanda kültürel belleği taşıyan, simgesel anlamlar yüklenen araçlar olarak işlev göstermektedir (Özmen, 2024: 687). Dolayısıyla bitki imgeleri, çağdaş Türk resminde hem bireysel kimliğin hem de kolektif hafızanın birer taşıyıcı haline gelmiştir.

Abaç, geleneksel imgelere önem vermiş modern bir perspektifle yeniden kurgulamış, böylece Türk resim sanatında özgün bir yenilik yaratmıştır. Sanatçı bitkisel imgelere kültürel ve sembolik anlamlar yüklenerek izleyiciyi düşünsel bir yolculuğa çıkarır. Bu eserlerde, sanatçının doğaya olan bağlılığı bitkisel imgelerini eserlerinde sanatsal bir dil olarak kullanmasında kendini göstermektedir.

2. Nuri Abaç'ın Sanatsal Yaklaşımı

1926 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Nuri Abaç, sanata olan ilgisi henüz ilkokul yıllarındayken göstermiştir. Çocukluk yıllarında şekillenmeye başlayan bu ilgi, ilkokul ve lise dönemlerinde çeşitli gazete ve dergilerde roman ve öyküler için çizdiği eserlerini yayınlamasına ve kamusal alanda görünürlük kazanma şansı elde etmesine vesile olmuştur. Nuri Abaç'ın sanat serüveni, 1944 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nde resim eğitimine konuk öğrenci olarak başlamıştır (Birinci, 1992: 64). Daha sonra Mimarlık Bölümüne kaydını aldırmasına rağmen, resimle olan bağı koparmamış ve dört yıl süresince akademinin resim atölyelerinde çalışmalarını sürdürmüştür (Laçın, 2020: 14). Bu süreçte, özellikle Fransız ressam Leopold Levy'nin atölyesi başta olmak üzere, akademiye çeşitli

hocaların rehberliğinde model çizimlerine katılarak sanat anlayışının temellerini bu dönemde geliştirme olanağı bulmuştur (Birinci, 1992, 64).

Sanat yaşamının erken döneminde karikatürle ilgilenen Abaç, bu çalışmaların sanatında olumsuz etkisinin olduğunu fark etmiş, figüratif ve teknik çalışmalara yönelerek iki yıl boyunca ağırlıklı olarak model çizimlerine ve teknik denemelere odaklanmıştır. Abaç'ın eserlerinde farklı sanat akımlarından etkilendiği gözlemlenmektedir.

Sanatçı minyatür sanatında kullanılan imgeleri ağdaş yorumlamalarıyla kendi eserlerinde de kullandığı görölmektedir. Bu bağlamda Abaç'ın çalışmalarındaki figürlerin fiziki yapıları ve dizilişleri, süslemeci tavrı, dekoratif nesne ve bitkiler, geleneksel minyatür sanatının ağdaş yorumları olarak karşımıza çıkmaktadır (Yücel ve Kayserili, 2022). Bu durumun, sanatçının gerçeküstü anlatım biçimiyle bireysel hayal gücünü tarihsel ve kültürel referanslarla bir araya getirdiği bir anlatım dili geliştirmesine katkı sunduğu ve bu yönüyle Türk resim sanatında özgün bir yer edinmesine zemin hazırladığı söylenebilir. Özmen (2024: 693)'e Modern Türk ressamları, geleneksel bitki imgelerini yeniden yorumlayarak eserlerinde hem geçmişle bir bağ kurar hem de ağdaş sanatın dinamiklerini yansıtır. Bu süreçte, bitki sembollerinin anlamları da değişir ve dönüşür. Geleneksel anlamlarının yanı sıra modern dünyaya dair yeni anlamlar ve yorumlarla zenginleşir. Bu kapsamda ağdaş Türk resim sanatı içerisinde eser üreten sanatçılardan birisidir Nuri Abaç. Abaç'ın resimlerinde bitkisel imgeler, sosyal birlikteliği ve uyumu betimleyen figürlerle bir arada sunulmuştur

2.1 Nuri Abaç'ın sanatında bitki imgesi

Nuri Abaç'ın eserlerine bakıldığında ilk akla gelen figürlerden birisi de Hacivat ile Karagöz'dür. Bu geleneksel karakterler, kimi zaman üst üste binmiş şekilde bir takaya doluşmuş, kimi zaman ise deniz kenarında bir kahvehanede, iri kara gözleriyle sohbet ederken tasvir edilir. Bu sahneler ilk bakışta gündelik yaşamdan alınmış gibi görünse de aslında düşsel bir anlatının parçasıdır. Abaç, görünürde gerçekçi öğelerle kurduğu dünyasında izleyiciyi masalsı ve zamandan bağımsız bir evrene davet eder (Sönmez, 2018: 315). Bu da sanatçının resimlerinde gerçeküstü varlıklar, minyatür estetiğini anımsatan yelkenliler, sevimli faytonlar, bacalarından duman çıkan fantastik araçlar, onların iini doluşmuş neşeli çocuklar ve yetişkinler, balıkçılar, simitçiler, çay bahçeleri, düğün alayları ve

pazaryerleriyle karşılaşmak mümkündür. Sanatçı, böylelikle halk yaşamının görünümünü düşsel bir atmosfer içinde yeniden kurgular. Bu düş dünyasında yer alan her figür hem bir hikâyenin hem de bir toplumsal belleğin ya da folklorik anlatıların bir yansımasıdır (Elmas, 1998: 139).

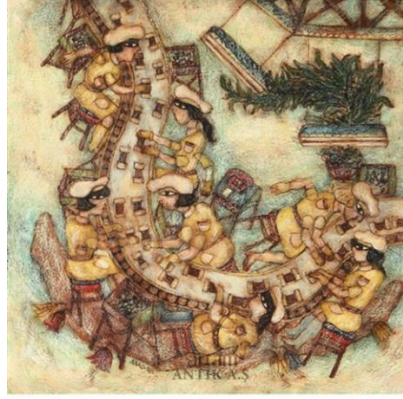
Abaç'ın resimlerinde bu anlatım gücünü destekleyen bir diğer unsur da kullandığı malzemeler ve bu malzemeleri uygulama biçimidir. Tuval üzerine yağlı boya, duralit üzerine yağlı boya ve duralite marufle gibi yüzey tercihleri, onun renkleri belirgin biçimde kullanmasına olanak tanırken, biçimsel vurgularıda güçlendirir. Sertleştirilmiş lif levhası olan duralit detaylara önem veren figüratif üslubunu destekler. Ayrıca sanatçının zaman zaman kâğıt üzerine mürekkep veya çini mürekkebiyle yaptığı çalışmalar, çizgiye dayalı anlatımında farklı bir ifade imkânı sunar. Tüm bu malzeme tercihleri, Abaç'ın anlatım biçimini zenginleştirdiği gibi, resimlerinin ruhuna da katkı sunar (Özülkü, 2019: 38).

Resimlerinde öne çıkan bitki imgeleri, Türk sanatının doğayla kurduğu tarihsel bağları çağdaş bir estetik içinde yeniden üretmektedir. Büyük yapraklı lotus, nilüfer bitkileri sanatçının eserlerinde sıklıkla görülmektedir. Özmen (2024: 693)'e göre de bu tür bitkisel imgeler özellikle minyatür sanatında yaşam döngüsü bereket ve süreklilik gibi kavramları simgeler. Ancak Abaç, bu motifleri yüzeysel bir biçimde tekrar etmekten ziyade, onları yüzey düzenlemesi, renk kullanımı ve mekân kurgusu açısından farklı bir görsel dile taşıyarak güncel bir anlatım biçimi ortaya koyar.

Sanatçının çoğu eserinde ağaçlar, çiçekler, sarmaşıklar ya da yaprak desenleri, figürlerin çevresinde özenle yerleştirilmiştir. Bu bitki imgeleri, mekânın canlılığını ve masalsiliğini pekiştirirken, kimi zamanda mevsimsel döngüler işaret eder.

Eserlerinde bitki imgelerini sadece estetik bir unsur olarak değil, aynı zamanda kültürel ve sembolik anlamlar taşıyan derin motifler olarak kullanır. Doğanın huzur verici etkisini ve yaşamın enerjisini yansıtan bu imgeler, sanatçının doğaya olan derin bağlılığını ve Türk kültüründeki bitki sembolizminin çağdaş sanatla bütünleşmesini göstermektedir. Sanatçının eserlerinde bitkiler, doğanın gücünü, yaşamın döngüsünü ve insanın doğa ile ilişkisini simgeleyen derin sembolik anlamlar taşır. Abaç'ın resimlerinde bitkisel imgelerin, sosyal birlikteliği ve uyumu betimleyen figürlerle bir arada sunulmuştur.

“Nuri Abaç’ın Resimlerinde Yer Verdiği Bitki İmgesinin ağdaş Türk Sanatına Yansımaları” başlıklı çalışmamızda yer alan “Tütün İşçileri, “Uçan At”, “Sandal Keyfi”, “Pazar Yeri”, “arkıfelek” adlı beş adet resmin görsel analizlerine yer verilmiştir:

Görsel 1: Nuri Abaç, Tütün İşçileri, Yağlı Boya, 1981, 70x70 cm
(URL-1)

Nuri Abaç’ın “Tütün İşçileri” adlı eseri, sanatçının Anadolu’nun kırsal kesiminde yaşayanların geçim kaynağı olan tütün işçiliğini betimlediği çalışmalardandır. Bu eser, tütün tarlasında çalışan işçileri konu alırken, tütün bitkisinin imgesi hem estetik hem de anlatımsal olarak ön plana çıkarır. (Görsel 1) Eser incelendiğinde tütün yaprakları yalnızca doğal bir arka plan unsuru olarak değil, aynı zamanda kompozisyonun merkezinde yer alır. Sanatçının minyatür sanatından esinlendiği ve yorumcu yaklaşımıyla, tütün bitkileri desenleşmiş bir şekilde resmedilmiştir. Bu bitkisel öğeler, figürlerle birlikte tabloyu bir bütün olarak sarar ve izleyiciye hem gündelik yaşamı hem de masalımsı bir anlatımla sunar. Sanatçının bu eserinde Anadolu halk yaşamına dair detayların kullanılması o dönemin tanıtılması açısından önemlidir. Eserin rengine yumuşak pastel tonları kullanmıştır.

Görsel 2: Nuri Abaç, Uçan At, Yağlı Boya, 1997, 40x50 cm (URL-2)

Nuri Abaç'ın "Uçan At" eseri, sanatçının masalsı ve mitolojik iç dünyasını anlattığı eserde bitki imgelerini ustalıklarla resmettiği özgün çalışmalarındandır. Eser, mitolojik anlatımıyla dikkat çekerken bitki imgeleri aracılığıyla da simgesel göndermeler de içermektedir.

Eserde uçan atın ağaç ağzında taşıdığı dalı, estetik bir unsur olmanın yanı sıra, umudun, barışın, dostluğun ve tabiatın uyumu simgesel olarak çalışılmıştır. Ağaç dalı insan ve doğa arasındaki ahenkli ilişkiyi anlatan derin bir anlam taşır. Ayrıca, resmin sol alt kısmındaki saksıdaki bitkinin, resimdeki dengesinin sağlanması ile sanatçının doğaya verdiği önemi anlatır. Eserde pastel renkler hakimdir. (Görsel 2) Eser incelendiğinde yeşil tonları, doğanın zenginliği, beyaz kanatlı at ve renkli bayraklar ise görsel hareketliliğini arttırmaktadır.

Görsel 3: Nuri Abaç, Sandal Keyfi, Yağlı Boya, 1994, 30x40 cm (URL-3)

Nuri Abaç'ın "Sandal Keyfi" adlı eseri, sanatçının figüratif ve masalsı üslubunu bitkisel imgelerle birlikte kullandığı, dikkat çekici diğer bir

çalışmasıdır. Eser yalnızca sandaldaki huzurlu ve mutlu bir anı yansıtmanın yanı sıra bitki imgeleri kullanarak, doğa ile insan arasındaki ilişkileri sembolik bir şekilde betimlemektedir. Eserdeki bitki imgeleri, doğanın güzelliğini ve sakinliğini izleyiciye aktarır. Eserin sol arka planında yer alan dallar ve yeşil yapraklar, doğanın sürekliliğini ve huzurunu simgeler. Sandalın içinde huzur içinde dinlenen figürlerin etrafındaki yeşillikler ile denizin ahengi ile, doğanın güzelliğini vurgular. Abaç, kahverengi, mavi ve yeşil rengin tonlarını kullanarak, görsel etkisini güçlendirir.

Bu eserde sandalda sıcak renk tonlarını kullanarak izleyiciye güvenli ve samimi bir atmosfer sunmakta. Denizde kullandığı mavi soğuk bir renk olarak, huzurun yanı sıra sakinleştirici bir etki yaratır. Deniz ve bitkilerin sunduğu bu renk zıtlığı izleyiciyi hem sakinleştirirken hem de görsel hareketlilik kazandırır.

Görsel 4: Nuri Abaç, Pazar Yeri, Yağlı Boya, 1983, 50x70 cm (URL-4)

Nuri Abaç'ın "Pazar Yeri" adlı eseri, sanatçının geleneksel Anadolu kültürünü masalsı bir gerçeklik ile yorumladığı, aynı zamanda bitkisel imgeleri hem estetik hem de sembolik bir düzlemde kullandığı önemli eserlerinden biridir.

Bu eserinde figür yoğunluğu dikkat çekmektedir. Eserde yer alan meyveler, sebzeler ve arkada planda kullanılan yeşil yapraklı ağaçlar yalnızca canlılık katmaz aynı zamanda Anadolu da yetişen zengin, bereketli üretim ve yaşam döngüsü gibi kavramları da anlatmaktadır.

Eserde renk olarak pastel tonları kullanılmıştır. Renk tercihleri kompozisyona içten bir atmosfer kazandırmıştır. Abaç resminde Anadolu halkının gündelik yaşamına ait detayları resmetmiştir.

Görsel 5: Nuri Abaç, Çarkıfelek, 50x50 cm (URL-5)

Nuri Abaç'ın "Çarkıfelek" isimli eseri, sanatçının özgün anlatım diliyle Karadeniz kültürüne ait öğeleri masalsı bir dünyada yeniden tasvir ettiği örneğidir. Eserde deniz, aile ve bitkisel imgeler, çarkın etrafına büyüklü küçüklü yapraklarla resmedilmiştir.

Bitkisel unsurlar, figürlerin çevresine ritmik biçimde yerleştirilmiş ve esere hem hareket hem de doğayla iç içe bir atmosfer sunmaktadır. Bitkiler adeta sahnenin bir parçası değil, onun ruhunu taşıdığı izlenimi vermektedir. Büyüklü küçüklü yaprak imgeleri, insan figürlerini çevrelemiştir.

3. Sanatçının Eserlerinde Renk, Biçim ve Kompozisyon Analizi

Nuri Abaç'ın eserlerinde kullandığı renkler, sanatçının özgün sanatsal üslubunun önemli bir parçasıdır. Abaç, eserlerinde çoğunlukla doğal tonlardan yola çıkarak belirgin kontrastlar ve dinamik renk geçişleriyle dikkat çeker. Doğayı merkezine alan resimlerinde, renklerin sembolik anlamları ve etkileri büyük bir özenle kullanılmıştır.

Abaç'ın eserlerindeki renkler, yeşil ve mavi tonlarının baskınlığı, doğanın sükûnetini ve huzurunu temsil ederken, diğer nesneler ve figürlerin giysilerindeki renkler, yaşamın enerjisini yansıtır niteliktedir (Özmen, 2024: 693). Abaç'ın eserlerinde Pastel tonlarda, uçucu renklere ve doğadan soyutlanmış bir mekâna sahip kompozisyonlarındaki kalabalık içinde toplumsal farklılıkları, kültürel öğeleri de bir çırpıda fark edilmektedir (Sönmez, 2018). Eserlerinde turuncu, kırmızı ve sarı gibi sıcak renklerle dengeleyerek, resimlerinde bir enerji ve dinamizm katar.

Turuncu, coşkuyu ve yaratıcılığı temsil ederken, kırmızı yaşam enerjisini ve tutkuyu ifade eder. Sarı ise umut ve aydınlığı simgeler. Bu renkler, Abaç'ın eserlerinde iç dünyasındaki sıcaklığın bir yansımasıdır.

Sonuç

Nuri Abaç'ın sanatı, doğaya yalnızca estetik bir unsur olarak değil aynı zamanda maddi kültürü simgesel ifadelerle özgünlüğünü yansıtır. İncelenen eserlerinde yer alan bitkiler, doğrudan gözlemden ya da rastlantısal bir formdan değil, belleği ve toplumsal hafızayı içeren daha derin bir anlam dünyasından beslendiğini göstermektedir.

Modern Türk resim sanatında bitki imgelerinin anlamlarının ifadesini başarılı bir şekilde eserlerine yansıtan Abaç, bu imgelerin hem geçmişle bağ kurmasını hem de modern dünyaya dair yeni anlamlar kazanmasını sağlamıştır. Abaç'ın figüratif anlatım içerisinde doğa unsurlarına verdiği rol, onun yalnızca bireysel sanat pratiğine değil, çağdaş Türk resminin maddi kültür çeşitliliğine de katkı sağlar. Bitki imgeleriyle kurduğu bu çok anlamlı anlatı hem sanatçının kişisel duygusuna hem de toplumsal belleğe dair ipuçları sunar. Böylece doğa, Abaç'ın resimlerinde hem işlevsel bir anlatı zemini hem de kendi duygularını Türk minyatür sanatıyla birleştirerek kompozisyonlar oluşturduğu görülmektedir.

Bu çalışmada değerlendirilen örnekler, Nuri Abaç'ın bitki imgeleri aracılığıyla kurduğu görsel dili anlamaya katkı sunarken, çağdaş Türk sanatında doğa, mitoloji ve maddi kültürün ustaca birleştirildiği görülmektedir.

Kaynaklar

- Alkaç, P., ve Aydoğan, Y. (2024). Geleneksel motiflerin Türk resim sanatında kültürel bir unsur olarak kullanılması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*,(14), 20-40.
- Birinci, Z. Z. (1992). *Türk resiminde sürrealist eğilimler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- Elmas, H. (1998). *Çağdaş Türk resminde minyatür etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Resim Eğitim ABD, Selçuk Üniversitesi.
- Laçın, M. (2020). *Nuri Abaç'ın 1975 sonrası resimlerinde esin kaynağı olarak karagöz gölge oyunu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa Üniversitesi.

- Negir, E. Y. (2018). *Resimde bitkisel bakışların yorumlanışına bakış, Ulakbilge*, 6(28), 1177-1192.
- Özmen, A. F. (2024). Türk kültür ve sanatındaki bitki sembolizminin çağdaş Türk resim sanatındaki yansımaları. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö15), 683-696. doi:DOI:10.5281/zenodo.13825278
- Özülkü, G. A. (2019). *Türk resminde Nuri Abaç ve sosyal yaşam kurgusu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Akdeniz Üniversitesi.
- Sönmez, H. (2018). Mimar ressamlarımız; Cihat Burak, Nuri Abaç, Ruzin Gerçin, Erol Akyavaş. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 11-30.
- Yücel, M. ve Kayserili, M. E. (2022). Mitolojik kökenli öykü ve figürlerin Nuri Abaç resimlerine yansıma biçimi. *Digital Communication Journal*, 5(8), 100-120.

Elektronik Kaynaklar

- URL-1: <https://artam.com/muzayede/397-modern-ve-cagdas-tablolar/nuri-abac-1926-2008-tutun-iscileri> (E.T.: 16.01.2025).
- URL-2: <https://www.sanattanyansimalar.com/yazarlar/sefik-kahramankaptan/abac-la-karaca-nin-tablolariyla-bulusmasi/891/> (E.T.: 16.01.2025).
- URL-3: <https://artam.com/muzayede/271-cagdas-sanat-eserleri/nuri-abac-1926-2008-sandal-keyfi> (E.T. 16.01.2025).
- URL-4: <https://www.istanbulmuzayede.com/urun/106449/nuri-abac-1926-2008-pazar-yeri-imzali-1983-tarihli-tuval-uzeri-yagliboya-50> (E.T. 16.01.2025).
- URL-5: <https://www.platformarmoni.com/index.asp?islem=sergiler&sergi=49> (E.T. 16.01.2025).

<i>Çalışmanın yazarı/yazarları "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" çerçevesinde aşağıdaki hususları beyan etmiş(ler)dir:</i>
Etik Kurul Belgesi: Bu çalışma için etik kurul belgesi gerekmemektedir .
Finansman: Bu çalışma için herhangi bir kurum ve kuruluştan destek alınmamıştır.
Destek ve Teşekkür: Çalışmanın araştırılması ve yazımı esnasında destek veya fikirlerine başvurulmuş herhangi bir kişi bulunmamaktadır.
Çıkar Çatışması Beyanı: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.
Katkı Oranı Beyanı: Bu makalenin tüm bölümleri tek bir yazar tarafından hazırlanmıştır.
<i>The author / authors of the study declared the following points within the framework of the "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":</i>
Ethics Committee Approval: Ethics committee approval is not required for this study.
Funding: No support was received from any institution or organization for this study.
Support and Acknowledgments: There is no person whose support or ideas are consulted during the research and writing of the study.
Declaration of Conflicting Interests: The author has no potential conflict of interest regarding research, authorship or publication of this article.
Author Contributions: All sections of this article have been prepared by a single author.